

Preken

Deze keer een gezamenlijke uitgave van de
Vredeskirk - Opstandings- en Detakerk

21 oktober 2012   **Vijfde zondag van de herfst**   **Laatste zondagse viering in de Detakerk**

Marcus 10: 32 – 40

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Ik ken geen kerkgebouw met een mooiere naam dan de Detakerk. En ik meen het ook. Eerlijk gezegd ben ik nog nooit een preek begonnen met het woordje 'ik', dus alleen dat al mag gelezen worden als een stevige streep onder deze eerste zin. En toen in 2002, aan het begin van mijn werkzaamheid hier in de Detakerk, de hervormde Oosterkerk Samen op Weg ging met de Gereformeerde Detakerk verdwenen, vanzelfsprekend de letters 'Gereformeerde Kerk' van de voorgevel. Maar de naam Detakerk moest blijven, dat vond iedereen, en dat vond iedereen ook van harte. Gewoon omdat het zo'n mooie naam was. DETA staat voor de eerste letters van de laatste vier woorden van de Onze Vader in het Grieks, in de taal van het Nieuwe Testament. Doxa eis tous Aionas – Heerlijkheid tot in eeuwigheid. Voorwaar een mooie naam.

Meester, wanneer u heerst in uw *heerlijkheid*, laat een van ons dan rechts van u zitten en de ander links. De heerlijkheid van de Heer – daar wil je liefst zo dicht mogelijk bij zijn, daar wil je bij horen.

En heerlijkheid was er, door 62 jaar heen, vast en zeker. Ongekende heerlijkheid zal het geweest zijn toen vijf jaar na de dramatische scheuring in de Gereformeerde kerk tijdens het oorlogsjaar 1944 hier op deze plaats dankzij de inspanning van o zo velen de eerste steen gelegd kon worden van een nieuw kerkgebouw. En nog meer heerlijk zal het geweest zijn toen anderhalf jaar later het gebouw er echt stond. Hoog, degelijk, met heel veel ruimte. Heerlijk was de akoestiek. Heerlijkheid was het toen 6 jaar later het prachtige orgel geplaatst werd. Heerlijk was de snel groeiende kerk. Zondag aan zondag, en elke zondag twee keer, zat de kerkzaal helemaal vol, met uitgeschoven banken. Er waren officiële ouderlingen- en diakenbanken, maar daarnaast waren er ook minder officiële verpleegstersbanken, waar de Gereformeerde verpleegsters in uniform bij elkaar zaten, met altijd een plaatsje vrij voor diegene wier verpleegstersdienst precies afliep vlak voordat de kerkdienst begon. Heerlijk waren de jaren dat er meer ruimte kwam in de kerk. Ruimte voor anders denken en bredere visie. Ruimte voor echt gesprek. Ruimte voor de wereld buiten de kerk. Ruimte voor zorgvuldig doordachte vormen. Heerlijk was de verbouwde kerk van 1991, met een ruim en open liturgisch centrum. Heerlijk was het Samen op Weg, waarin Gereformeerde Detakerk en Hervormde Oosterkerk meer dan 100 jaar kerkelijke gescheidenheid overwonnen. Heerlijk was de hartelijke en welwillende samenwerking, weer wat verder in de tijd, met de Opstandingskerk. Heerlijk door al die jaren heen was het wanneer er gedoopt werd – aanvankelijk direct één of twee zondagen na de geboorte - later werd dat veel lossier, maar nog steeds even heerlijk. Heerlijk was het wanneer er getrouwd werd, om zegen werd gebeden door en zegen werd toegezongen aan steeds weer nieuwe liefdes. Heerlijk was het om Pasen te vieren. Heerlijk was kerst. Er zijn in 62 jaar heel veel goede, rijke momenten gevierd, hier in deze kerkzaal. Momenten van heerlijkheid, met eeuwigheidswaarde. Heerlijkheid tot in eeuwigheid. Heerlijkheid waar je graag bij wilde horen. Heerlijkheid waar je heel dichtbij wilde zijn.

Meester, wanneer u heerst in uw *heerlijkheid*, laat een van ons dan rechts van u zitten en de ander links. Een vraag vol verlangen, vol vertrouwen. Er klinkt een visioen in door van een weg omhoog, almaar hoger. En neem ons dan mee, omhoog. Laat ons delen in uw triomf, in uw overwinning van al het kwade. Laat ons daar dan heel dichtbij zijn, links en rechts van uw troon. Een herkenbare vraag. Een herkenbaar verlangen. Maar ze weten niet wat ze vragen, Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus. De weg van deze Heer is namelijk geen triomftocht. Zijn heerlijkheid is niet gelegen in zijn verhevenheid. De heerlijkheid van deze Heer is de heerlijkheid van eindeloze nabijheid bij mensen, van volledige solidariteit met mensen. Tot aan het kruis – waar links en rechts van het kruis van deze Heer inderdaad nog twee ander kruizen staan opgesteld. *Wanneer u heerst in uw heerlijkheid... mogen wij dan links en rechts...*

Nog maar nauwelijks hebben de zonen van Zebedeus het woord 'heerlijkheid' – in het Grieks dus 'doxa', de eerste letter van Deta, maar het wordt ook wel vertaald met het Latijnse 'Gloria' (*gloria in saecula*), zowel in het Onze Vader als in de lezing van vandaag... wanneer u heerst in uw Gloria... En nog maar nauwelijks hebben de zonen van Zebedeus het woord heerlijkheid - Gloria in de mond genomen of van de rand van de weg die Jezus met zijn leerlingen gaat zal het Kyrië klinken – Heer, ontferm U. Zo werkt dat in de Bijbel: geen Gloria zonder Kyrië, geen Kyrië zonder Gloria. Geen weg omhoog die niet ook de weg in de diepte is. Geen verheffing die niet de vernedering kent. Aan de rand van de weg zit in het direct aansluitende Evangelieverhaal, dat we volgende week zullen lezen, een blinde man, die Kyrië roept tot deze Heer, en daarmee scherper dan de zonen van Zebedeus ziet met wat voor heerlijkheid hij hier te maken heeft.

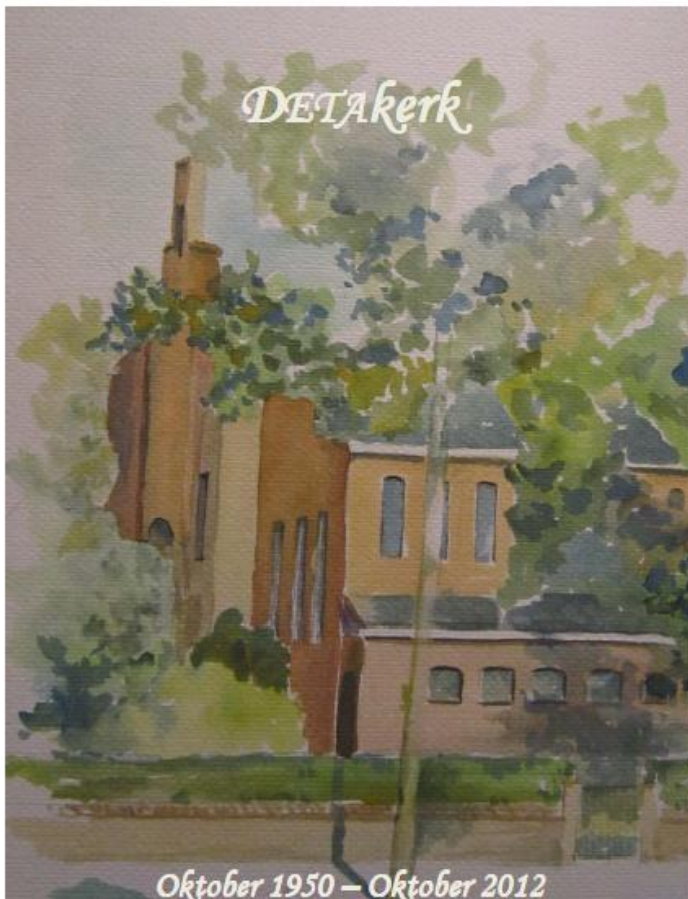
En goede mensen... is dat, als we vandaag terug kijken, en vooruit, niet vóór alles óók de heerlijkheid van de Detakerk geweest. Die momenten dat we hier als mensen elkaar nabij hebben kunnen zijn, eindeloos nabij, juist aan de onderkant van het leven. In tijden van verdriet en rouw, van zorg en zwakte. Die momenten dat we elkaar ontferming hebben kunnen bieden, en zo aan elkaar iets van Gods ontferming hebben kunnen laten zien? Natuurlijk, ook alle hoogtepunten die we mochten delen zijn deel van de 'heerlijkheid' – maar het zou niets met de 'heerlijkheid' van Onze Vader te maken hebben als we niet vooral ook de diepte van het leven met elkaar zouden delen.

Doxa eis tous Aionas... Deta... Heerlijkheid tot in eeuwigheid... dat is een God die het leven met zijn mensen deelt. Heerlijkheid dat is een gemeente waarin mensen het leven met elkaar kunnen delen. Heerlijkheid, dat is een gemeente waarin mensen in de diepte van het leven samen de hoop kunnen bewaren. En zo voor elkaar en met elkaar de weg begaanbaar kunnen maken. Door alle hoogte én diepte heen.

En die heerlijkheid... die houden we vol! Omdat deze Heer volhoudt, door alles heen. Hem zij de Heerlijkheid, tot in Eeuwigheid.

Amen

Ds J. Zuurmond

Belangrijke momenten in de geschiedenis van de DETAkerk

8 oktober 1949 – legging van de eerste steen door ds. H. Volten. De kerkscheuring van 1944 heeft de toenmalige Enschedese Gereformeerde samenleving diep geraakt. De bouw van de DETAkerk, als eerste nieuwe kerkgebouw van de synodaal gereformeerde kerk van Enschede, is dan ook gepaard gegaan met veel emoties, grote offervaardigheid en gezamenlijke inspanning van de mensen die niet met de Vrijmaking waren meegegaan. De toenmalige predikant ds. Volten heeft in dit proces een belangrijke rol gespeeld. De kosten van de nieuwbouw zijn een kwart miljoen gulden.

22 oktober 1950 - de eerste kerkdienst in de DETAkerk. Velen bewaren warme herinneringen aan de volle kerk en het bloeiende en snel groeiende kerkelijk leven van die tijd.

1956 - Plaatsing van het 'Willem van Leeuwen Gzn. Orgel'. De extra-hoge kerkzaal heeft een bijzonder goede akoestiek. Niet alleen bij de samenzang, maar ook bij orgelspel.

1991 – Grote renovatie van het plafond en het liturgisch centrum. De DETAkerk was tot dan toe echt een *preekkerk*: een grote preekstoel met links ervan de diakenbanken en rechts (gezien vanuit de kerkzaal) de ouderlingenbanken. Het geheel was begrensd door een houten hek. In de nieuwe inrichting wordt goed zichtbaar dat een kerkdienst meer is dan de preek. De verschillende elementen van de kerkdienst krijgen een duidelijke eigen plaats. En het geheel wordt gekleurd door de kleur van de liturgische tijd van het jaar.

2000 – Ook de DETAkerk wordt getroffen door de vuurwerkcramp.

1 december 2001, zondag 1e advent – De hervormde Oosterkerk-wijkgemeente en de gereformeerde Detakerk-wijkgemeente gaan 'Samen op Weg'. Gekozen wordt voor de DETAkerk als gezamenlijk kerkgebouw. De letters 'Gereformeerde Kerk' verdwijnen van de voorgevel. Maar de naam DETA wordt van harte gehandhaafd.

15 januari 2006 – De DETAkerk is voortaan wijkkerkgebouw van de Protestantse Gemeente Enschede. Na ruim een eeuw gescheidenheid zijn Hervormden en Gereformeerden weer voluit samen één protestantse

kerk. In Enschede vieren we dit met een feestelijke bijeenkomst voor de hele stad in de Grote Kerk.

9 april 2009, Witte Donderdag – de vieringen in DETAkerk en Opstandingskerk worden met elkaar verbonden. Ruim drie jaar lang vieren we om-en-om in de beide kerkgebouwen.

21 oktober 2012 – Voortaan zal de zondagse viering van Detakerk en Opstandingskerk in de Opstandingskerk plaatsvinden. Dit is de laatste zondagse viering in de Detakerk. We eindigen de viering in een 'kring van warmte en licht'. Met een brandende kaars in de handen lopen we zingend en biddend samen de kerkzaal uit. De warmte van de gemeenschap nemen we mee. Op weg naar de gezamenlijke kerk voor de gehele Protestantse Gemeente Enschede, in 2015.

Heerlijkheid tot in eeuwigheid
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας